of gradual instruction, after having sifted the unimportant things. यथारुन्धतीं दिदर्शयिषुस्तत्समीपस्थां स्थूलां तारामसुख्यां प्रथममरुन्धतीति ग्राहयित्वा तां प्रत्याख्याय पश्चादरुन्धतीमेव ग्राहयति तद्वन्नायमात्मेति ब्रूयात्। Ś. B. on Br. Sūt. 1. 1. 8; 1. 1. 12.

अर्थवशाद्विभक्तिविपरिणामः The rule regarding the change of case taking into consideration the sense of a sentence. Similarly we have to resort to लिङ्गविपरिणाम, वचनविपरिणाम.

अर्थी समर्थो विद्वानधिक्रियते This is akin to अधिकार-न्याय. शास्त्रं हि अविशेषप्रवृत्तमपि मनुष्यानेवाधिकरोति शक्तत्वादर्थित्वाद-पर्युदस्तत्वादुपनयनादिशास्त्राच्चेति वर्णितमेतदधिकारलक्षणे। Ś. B. on Br. Sūt. 1. 3. 25.

अर्धकुक्कुटीन्यायः A butcher wishes to have a half of hen for cooking, while the other half he wants to be in tact for laying eggs. But this desire of the butcher will never be realized. You cannot have usufruct and growth by multiplication simultaneously. One cannot eat the cake and have it.

अर्धजरतीयन्यायः The maxim of the semi-senile woman. यथा स्त्री न तरुणी श्लथस्तनत्वात् कृष्णकेशत्वान्न जरती वक्तुं शक्यते तद्वत् सिद्धासिद्धं प्रयोजनम्। G. M. 3. 195. "Action of indeterminate character; speech vague and indefinite; a proceeding void of learning or bearing." Molesworth. You must either accept a thing in toto or reject it in toto; you cannot have a half-way house. cf. इति विकारार्थे मयट्प्रवाहे सत्यानन्दमय एवाकस्मादर्धजरतीयन्यायेन कथमिव मयटः प्राचुर्यार्थत्वं ब्रह्मविषयत्वं चाश्रीयत इति। Ś. B. on Br. Sūt. 1. 1. 19; 1. 2. 8; यत्र सर्वत्यागे ग्रहणे वा प्रसक्ते निर्युक्तिकमेकांशोपादानमंशान्तरत्यागश्च क्रियते, तत्रायं न्यायोऽवतरतीति। यथा जरती वृद्धा स्त्री, तस्याः पतितस्तदर्धं मुखमात्रं गृह्णाति ह्यवयवान्तरं त्यजति इति युक्तिशून्यम्, तथा य ईशवचनत्वेनागमप्रामाण्यमुपगच्छन्ति तेषां बुद्धवचसामपि प्रामाण्यप्रसंगो वेदस्यापि वाप्रामाण्यापत्तिः। यदि वा ईशवचनत्वसाम्येऽपि वेदस्य प्रामाण्यमप्रामाण्यं च बुद्धवचसामङ्गीक्रियते तदेतदपि युक्तिशून्यमिति भावः। लौ. न्याय.

अर्धवैशसन्यायः The simile of slaying of one half (of a body, while the other half is kept alive!). The maxim is used to illustrate absurdity, contradiction or incongruity; naturally it is akin, in some respects, to अर्धजरतीयन्याय. cf. विधिना कृतमर्धवैशसं ननु मां कामवधे विमुञ्चता। अनपायिनि संश्रयद्रुमे गजभग्ने पतनाय वल्लरी॥ Ku. 4. 31; अविरोधे श्रुतिमूलं न मूलान्तरसंभवः। विरोधे त्वन्यमूलत्वमिति स्यादर्धवैशसम्। तन्त्रवार्तिक.

अवयवप्रसिद्धेः समुदायप्रसिद्धिर्बलीयसी This rule is proved with the help of रथकारन्याय (वर्षासु रथकारोऽग्नीन् आदधीत।). cf. लब्धात्मिका हि समुदायप्रसिद्धिरवयवप्रसिद्धिं बाधते तस्यास्त्वात्मलाभो यत्र प्रमाणान्तरेण पूर्वानुभूतावयवार्थरहितेऽर्थे शब्दप्रयोगो दृश्यते। यथा अश्वकर्णत्वरहिते वृक्षेऽश्वकर्णशब्दस्य। तन्त्र. 1. 4. 11. As a parallel illustration, in the English word, cockroach, we have neither a cock nor a roach!

अशक्तोऽहं गृहारम्भे शक्तोऽहं गृहभञ्जने I am too weak to construct a house, but I am well able to destroy one. This proverbial sentence is found in Dhuṇḍirāja's commentary on Mu. 3. 11; cf. also घातयितुमेव नीचः परकार्यं वेत्ति न प्रसाधयितुम्। पातयितुमेव शक्तिर्नाखोरुद्धर्तुमन्नपिटम्॥ Pt. 1. 363.

अशोकवनिकान्यायः The maxim of the grove of Aśoka tree. Rāvaṇa kept Sītā in the grove of Aśoka trees, but it is not easy to account for his preference of that particular grove to any other one; so when a man finds several ways of doing a thing, any one of them may be considered as good as another, and the preference of any particular one cannot be accounted for.

अश्मलोष्टन्यायः The maxim of the stone and clod of earth. A clod of earth may be considered to be hard as compared with cotton, but is soft as compared with its inferiors, but sinks into insignificance when compared with its betters. The maxim is also used to denote the relative importance of two things, though absolutely both may be bad; *e. g.* गोपालपरशुरामौ उभावपि अतीव दुर्मेधसौ। किं तु अश्मलोष्टन्यायेन गोपालः परशुरामाद्वरीयान्। cf. Mar. 'दगडापेक्षां वीट मऊ'; पाषाणेष्टकन्याय.

अस्त्रमस्त्रेण शाम्यति A weapon is silenced by a weapon. The maxim is perhaps analogous to the saying "Diamond cuts diamond", or, "Set a thief to catch a thief". It occurs in Sureśvara's नैष्कर्म्यसिद्धि 1. 81; cf. विषं विषेण व्यथते वज्रं वज्रेण भिद्यते। गजेन्द्रो दृष्टसारेण गजेन्द्रेणैव बध्यते॥ नीतिसार 8. 67

अस्नेहदीपन्यायः The simile of a lamp without oil (that is, from which the oil has burnt out). cf. तत्र वर्षसहस्राणि निर्विकल्पसमाधिना। दश स्थित्वा शशामासावात्मन्यस्नेहदीपवत्॥ योगवासिष्ठ 2. 1. 44; निर्विष्टविषयस्नेहः स दशान्तमुपेयिवान्। आसीदासन्ननिर्वाणः प्रदीपार्चिरिवोषसि॥ R. 12. 1.

अहिकुण्डलन्यायः The maxim of the snake and its coils. Viewed as a whole the snake is one, non-different, while an element of difference appears if we view it with regard to its coils, hood, erect posture and so on. The maxim is used to illustrate the relation of the highest Self and the soul as analogous to that of the snake and its coils. The expression is akin to the expressions "a forest and its trees", "a lake and its waters", so often used by the Vedāntins as illustrations of identity. अहेः सर्पस्य यथा कुण्डलादिवेष्टनं स्वाभाविकं तथा यस्य स्वाभाविकधर्मो व्यपदिश्यते तत्रास्य प्रवृत्तिः। वाचस्पत्य.

आकाशमुष्टिहननन्यायः The maxim of striking the sky with one's fist. The maxim illustrates a vain attempt at an impossibility. cf. यस्तन्तूननुपादाय तुरीमात्रपरिग्रहात्। पटं कर्तुं समीहेत स हन्याद् व्योम मुष्टिभिः॥ तन्त्र.

आख्यातानामर्थं ब्रुवतां शक्तिः सहकारिणी Power of understanding on the part of the hearer, co-operates